

NACRT

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI NEOBJAVLJENIH
INFORMACIJA S TRŽIŠNOM VRIJEDNOSTI**

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI NEOBJAVLJENIH INFORMACIJA S TRŽIŠNOM VRIJEDNOSTI

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE

Predmet i područje primjene Zakona

Članak 1.

Ovim Zakonom utvrđuju se i uređuju pretpostavke zaštite i pravila postupka za zaštitu od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja poslovnih tajni koje se odnose na neobjavljene informacije koje imaju tržišnu (komercijalnu) vrijednost.

Pravna stečevina Europske unije

Članak 2.

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose:

- Direktiva (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne) od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja (SL L 157, 15.6.2016.)
- Direktiva 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi prava intelektualnog vlasništva (SL L 157, 30.4.2004.).

Značenje pojmova

Članak 3.

(1) U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. "nositelj poslovne tajne" je svaka fizička ili pravna osoba pod čijim je zakonitim nadzorom poslovna tajna
2. "počinitelj povrede" je svaka fizička ili pravna osoba koja je nezakonito pribavila, koristila ili otkrila poslovnu tajnu
3. "roba kojom je počinjena povreda" je roba čijim dizajnom, značajkama, funkcioniranjem, procesom proizvodnje ili stavljanjem na tržište se ostvaruje znatna korist od poslovnih tajni koje su nezakonito pribavljene, korištene ili otkrivene
4. "sud" je mjesno nadležni trgovački sud u čijoj je nadležnosti zaštita industrijskog vlasništva, autorskog prava i srodnih prava i drugih prava intelektualnog vlasništva i Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u skladu s propisima o ustrojstvu, djelokrugu i nadležnosti sudova

5. "poslovna tajna" su informacije koje ispunjavaju sve sljedeće zahtjeve:

- a) tajne su jer nisu, u svojoj ukupnosti ili u točnoj strukturi i sklopu svojih sastavnih dijelova, općenito poznate ili lako dostupne osobama iz krugova koji se obično bave predmetnom vrstom informacija
- b) imaju tržišnu (komercijalnu) vrijednost zbog toga što su tajne
- c) u odnosu na njih osoba koja te informacije zakonito kontrolira poduzela je u tim okolnostima razumne korake kako bi sačuvala njihovu tajnost.

(2) Informacije iz stavka 1. točke 5. ovoga članka uključuju, među ostalim, znanje i iskustvo, poslovne informacije i tehnološke informacije.

(3) Informacije iz stavka 1. točke 5. ovoga članka imaju tržišnu (komercijalnu) vrijednost, primjerice, kada bi njihovo nezakonito pribavljanje, korištenje ili otkrivanje moglo naštetiti interesima osobe koja ih zakonito kontrolira jer se time narušavaju znanstveni i tehnički potencijal, poslovni ili financijski interesi, strateške pozicije ili sposobnost tržišnog natjecanja te osobe.

(4) Razumni koraci za očuvanje tajnosti informacija iz stavka 1. točke 5. ovoga članka mogu uključivati izradu internog akta o rukovanju poslovnom tajnom i krugu osoba te njihovim pravima i obvezama kod rukovanja poslovnom tajnom ili mjere fizičke ili virtualne zaštite pristupa i rukovanja poslovnom tajnom.

Podredna primjena drugih propisa

Članak 4.

(1) U postupcima građanskopravne zaštite poslovne tajne na odgovarajući se način primjenjuju odredbe općeg propisa koji uređuje parnični postupak, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Na naknadu štete prouzročenu nezakonitim pribavljanjem, korištenjem ili otkrivanjem poslovne tajne na odgovarajući se način primjenjuju odredbe općeg propisa koji uređuje obvezne odnose, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(3) U postupcima određivanja privremenih mjera na odgovarajući se način primjenjuju odredbe općeg propisa koji uređuje postupak osiguranja, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Rodno značenje pojmova

Članak 5.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu i propisima koji se donose na temelju njega, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

DIO DRUGI

PRIBAVLJANJE, KORIŠTENJE I OTKRIVANJE POSLOVNIH TAJNI

Zakonito pribavljanje, korištenje i otkrivanje poslovnih tajni

Članak 6.

(1) Pribavljanje poslovne tajne smatra se zakonitim kada je poslovna tajna pribavljena na jedan od sljedećih načina:

1. neovisnim otkrićem ili stvaranjem
2. opažanjem, proučavanjem, rastavljanjem ili testiranjem proizvoda ili predmeta koji je učinjen dostupnim javnosti ili koji je zakonito u posjedu osobe koja je pribavila informacije i koja nije vezana nikakvom pravno valjanom obvezom da ograniči pribavljanje poslovne tajne
3. ostvarivanjem prava radnika ili predstavnika radnika na informiranje, savjetovanje i sudjelovanje u skladu s posebnim propisima ili pravnom stečevinom Europske unije ili
4. svakom drugom radnjom koja je u tim okolnostima u skladu s dobrim poslovnim običajima.

(2) Pribavljanje, korištenje ili otkrivanje poslovne tajne smatra se zakonitim u onoj mjeri u kojoj se takvo pribavljanje, korištenje ili otkrivanje zahtijeva ili dopušta posebnim propisima ili pravnom stečevinom Europske unije.

Nezakonito pribavljanje, korištenje i otkrivanje poslovnih tajni

Članak 7.

(1) Nositelji poslovne tajne imaju pravo zahtijevati mjere, postupke i pravna sredstva predviđena ovim Zakonom radi sprječavanja nezakonitog pribavljanja, korištenja ili otkrivanja svoje poslovne tajne, odnosno ostvarivanja pravne zaštite u tom pogledu.

(2) Pribavljanje poslovne tajne bez pristanka nositelja poslovne tajne smatra se nezakonitim kada je poslovna tajna pribavljena na jedan od sljedećih načina:

1. neovlaštenim pristupom, prisvajanjem ili umnožavanjem bilo kojih dokumenata, predmeta, materijala, tvari ili elektroničkih spisa, koje zakonito kontrolira nositelj poslovne tajne i koji sadržavaju poslovnu tajnu ili se poslovna tajna iz njih može izvesti ili
2. bilo kojim drugim postupanjem koje se u tim okolnostima smatra protivnim dobrim poslovnim običajima.

(3) Korištenje ili otkrivanje poslovne tajne smatra se nezakonitim kada ga bez pristanka nositelja poslovne tajne učini osoba za koju se utvrdi da ispunjava jedan od sljedećih uvjeta:

1. pribavila je poslovnu tajnu nezakonito
2. krši sporazum o povjerljivosti ili bilo koju drugu obvezu neotkrivanja poslovne tajne ili
3. krši ugovornu ili bilo koju drugu obvezu kojom se ograničava korištenje poslovne tajne.

(4) Pribavljanje, korištenje ili otkrivanje poslovne tajne smatra se nezakonitim i kada je osoba u trenutku pribavljanja, korištenja ili otkrivanja znala, ili je u tim okolnostima trebala znati, da je poslovna tajna pribavljena izravno ili neizravno od druge osobe koja je nezakonito koristila ili otkrila poslovnu tajnu u smislu stavka 3. ovoga članka.

(5) Nezakonitim korištenjem poslovne tajne smatraju se i proizvodnja, nuđenje ili stavljanje na tržište robe kojom je počinjena povreda, odnosno u te svrhe uvoz, izvoz ili skladištenje robe kojom je počinjena povreda, kao i nuđenje ili pružanje usluga pri kojima se koristi poslovna tajna, ako je osoba koja je provodila takve aktivnosti znala ili je u tim okolnostima trebala znati da je poslovna tajna korištena nezakonito u smislu stavka 3. ovoga članka.

Iznimke

Članak 8.

Sud će odbaciti zahtjev za primjenu mjera, postupaka i pravnih sredstava iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona kada je navodno pribavljanje, korištenje ili otkrivanje poslovne tajne učinjeno u bilo kojem od sljedećih slučajeva:

1. radi ostvarivanja prava na slobodu izražavanja misli, prava na pristup informacijama te slobode izvještavanja, u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, te zakonom kojim se uređuje pravo na pristup informacijama, kao i zakonom kojim se uređuje medijsko izvještavanje, a u skladu s poštivanjem slobode i pluralizma medija
2. radi otkrivanja propusta, prijestupa ili nezakonite aktivnosti, pod uvjetom da je protustranka djelovala u svrhu zaštite javnog interesa
3. otkrivanje poslovne tajne od strane radnika svojim predstavnicima u okviru zakonitog izvršavanja funkcija tih predstavnika, u skladu s posebnim propisima ili pravnom stečevinom Europske unije, pod uvjetom da je takvo otkrivanje bilo potrebno za to izvršavanje ili
4. u svrhu zaštite legitimnih interesa priznatih posebnim propisima ili pravnom stečevinom Europske unije.

DIO TREĆI

GRAĐANSKOPRAVNA ZAŠTITA

Osobe ovlaštene zahtijevati zaštitu prava

Članak 9.

Osим nositelja poslovne tajne, zaštitu prava iz ovoga Zakona može zahtijevati i nositelj licencijske u onoj mjeri u kojoj je na to ovlašten temeljem pravnog posla ili zakona.

Očuvanje povjerljivosti poslovnih tajni tijekom sudskog postupka

Članak 10.

(1) Stranke, njihovi odvjetnici ili drugi zastupnici, sudski službenici, svjedoci, stručnjaci i sve ostale osobe koje sudjeluju u sudskom postupku koji se odnosi na nezakonito pribavljanje, korištenje ili otkrivanje poslovne tajne, ili koje imaju pristup dokumentima koji su sastavni dio sudskog postupka, ne smiju koristiti ili otkriti bilo koju poslovnu tajnu ili navodnu poslovnu tajnu koju je sud, na zahtjev zainteresirane stranke, utvrdio kao povjerljivu i za koju su saznali zbog takvog sudjelovanja ili pristupa.

(2) Obveza iz stavka 1. ovoga članka primjenjuje se i nakon završetka sudskog postupka, a prestaje postojati u sljedećim okolnostima:

1. ako se pravomoćnom odlukom utvrdi da navodna poslovna tajna ne ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 3. stavku 1. točki 5. ovoga Zakona ili
2. ako predmetne informacije tijekom vremena postanu općenito poznate ili lako dostupne osobama iz krugova koji se uobičajeno bave predmetnom vrstom informacija.

(3) Sud može, na zahtjev stranke, poduzeti posebne mjere potrebne za očuvanje povjerljivosti bilo koje poslovne tajne ili navodne poslovne tajne koja se koristi ili na koju se upućuje tijekom sudskog postupka koji se odnosi na nezakonito pribavljanje, korištenje ili otkrivanje poslovne tajne.

(4) Mjere iz stavka 3. ovoga članka koje sud može poduzeti uključuju:

1. isključivanje javnosti iz cijelog postupka ili dijela postupka
2. ograničavanje na ograničeni broj osoba, u cijelosti ili djelomično, pristupa dokumentima koje su dostavile stranke ili treće osobe, koji sadržavaju poslovne tajne ili navodne poslovne tajne. Prije pristupa tim dokumentima sud će upozoriti osobe koje imaju pravo pristupa o obvezi iz stavka 1. ovoga članka. O tome da su upoznate s tom obvezom osobe koje pristupaju dokumentima potpisuju pred sudom izjavu

3. zabranu umnožavanja dokumenata koji sadržavaju poslovne tajne ili navodne poslovne tajne i njihovo zatvaranje u poseban omot koji se može otvarati samo na sudu, u kojem slučaju će se ponovno zatvoriti u poseban omot i na omotu naznačiti da je dokument razgledan, datum razgledanja i tko je vršio razgledanje
4. ograničavanje na ograničen broj osoba pristupa ročištima na kojima bi se poslovne tajne ili navodne poslovne tajne mogle otkriti te pristupa zapisniku ili transkriptu s tih ročišta i/ili
5. stavljanje na raspolaganje bilo kojoj osobi, osim onih obuhvaćenih ograničenim brojem osoba iz točaka 2. i 4. ovoga stavka, bilo koje sudske odluke u verziji koja nije povjerljiva, u kojoj su odlomci koji sadržavaju poslovne tajne uklonjeni ili redigirani.

(5) Broj osoba iz stavka 4. točaka 2. i 4. ovoga članka ne smije biti veći od onoga koji je potreban kako bi se osiguralo poštovanje prava stranaka sudskog postupka na djelotvoran pravni lijek i pošteno suđenje, i uključuje najmanje jednu fizičku osobu svake stranke te odvjetnike ili druge zastupnike tih stranaka sudskog postupka.

(6) Sud će prihvatiti ili odbiti mjere iz stavka 3. ovoga članka ovisno o tome jesu li mjere razmjerne povredi iz stavka 1. ovoga članka.

(7) Prilikom odlučivanja o mjerama iz stavka 3. ovoga članka i procjeni njihove razmjernosti sud uzima u obzir potrebu osiguravanja prava na djelotvoran pravni lijek i pošteno suđenje, legitimne interese stranaka i, s obzirom na okolnosti slučaja, pravni interes trećih osoba, te štetu koja može nastati za bilo koju od stranaka.

(8) Protiv rješenja kojim sud određuje mjere iz stavka 3. ovoga članka žalba nije dopuštena.

(9) Svaka obrada osobnih podataka na temelju mjera propisanih ovim člankom provodi se u skladu s posebnim propisima o zaštiti osobnih podataka.

(10) Podnesci i odluke u sudskom postupku koji se odnosi na nezakonito pribavljanje, korištenje ili otkrivanje poslovne tajne ne dostavljaju se putem elektroničke oglasne ploče suda (e-Oglasne ploče) nego putem pošte.

(11) Sud će u slučaju neuspjele dostave pozvati stranku putem e-Oglasne ploče da u roku od osam dana od dana objave tog poziva neposredno u sudu preuzme podnesak ili odluku.

(12) Ako u ostavljenom roku sukladno stavku 11. ovoga članka stranka ne preuzme podnesak ili odluku, smatrat će se da je dostava obavljena istekom osmoga dana od dana objave poziva za preuzimanje podneska ili odluke na e-Oglasnoj ploči suda.

Zahtjevi kod povrede poslovne tajne

Članak 11.

(1) Protiv počinitelja povrede nositelj poslovne tajne može tužbom zahtijevati utvrđenje povrede, prestanak povrede, odnosno zabranu korištenja ili otkrivanja poslovne tajne.

(2) Protiv osobe koja je neovlaštenim poduzimanjem radnje prouzročila ozbiljnu prijetnju da će nezakonito pribaviti, koristiti ili otkriti poslovnu tajnu, nositelj poslovne tajne može tužbom zahtijevati prestanak poduzimanja te radnje i zabranu nezakonitog pribavljanja, korištenja ili otkrivanja poslovne tajne.

(3) Zahtjevi iz stavaka 1. i 2. ovoga članka mogu se postaviti i protiv posrednika koji pruža usluge koje treća osoba koristi u radnjama kojima se nezakonito pribavlja, koristi ili otkriva poslovna tajna, odnosno od kojih prijeti nezakonito pribavljanje, korištenje ili otkrivanje poslovne tajne.

Zahtjev za oduzimanjem i uništenjem robe kojom je počinjena povreda

Članak 12.

(1) Protiv osobe koja je nezakonito pribavila, koristila ili otkrila poslovnu tajnu nositelj poslovne tajne može tužbom zahtijevati da sud:

1. zabrani proizvodnju, nuđenje, stavljanje na tržište ili uporabu robe kojom je počinjena povreda, odnosno u te svrhe uvoz, izvoz ili skladištenje robe kojom je počinjena povreda, odnosno nuđenje ili pružanje usluga pri kojim se koristi poslovna tajna
2. donese odgovarajuće korektivne mjere u odnosu na robu kojom je počinjena povreda, uključujući povlačenje robe kojom je počinjena povreda s tržišta, uklanjanje s te robe svojstva kojim je povreda počinjena, i uništenje te robe ili njezino povlačenje s tržišta, pod uvjetom da se povlačenjem ne ugrožava zaštita predmetne poslovne tajne i/ili
3. naloži uništenje u cijelosti ili djelomično svih dokumenata, predmeta, materijala, stvari ili elektroničkih spisa koji sadržavaju poslovnu tajnu ili koji su sami po sebi poslovna tajna ili, kada to smatra primjerenim, predaju tih dokumenata, predmeta, materijala, stvari ili elektroničkih spisa u cijelosti ili djelomično podnositelju zahtjeva.

(2) Kada nalaže povlačenje s tržišta robe kojom je počinjena povreda, sud može na zahtjev nositelja poslovne tajne naložiti da se roba preda nositelju poslovne tajne ili dobrotvornim organizacijama.

(3) Mjere iz stavka 1. ovoga članka sud će odrediti na trošak počinitelja povrede, osim ako postoje osobiti razlozi da tako ne odluči.

(4) Određivanje mjera iz stavka 1. ovoga članka ne utječe na pravo nositelja poslovne tajne na naknadu štete prouzročene nezakonitim pribavljanjem, korištenjem ili otkrivanjem poslovne tajne.

Odlučivanje o zahtjevima

Članak 13.

(1) Prilikom razmatranja zahtjeva iz članaka 11. i 12. ovoga Zakona sud će paziti da mjere budu razmjerne naravi i intenzitetu povrede. Pritom će uzeti u obzir posebne okolnosti slučaja uključujući:

1. vrijednost i druga posebna svojstva poslovne tajne
2. mjere poduzete radi zaštite poslovne tajne
3. postupanje počinitelja povrede prilikom pribavljanja, korištenja ili otkrivanja poslovne tajne
4. učinak nezakonitog korištenja ili otkrivanja poslovne tajne
5. legitimne interese stranaka i mogući učinak prihvatanja ili odbijanja mjera na stranke
6. legitimne interese trećih osoba
7. javni interes i/ili
8. zaštitu temeljnih prava.

(2) Ako sud ograniči trajanje mjera iz članka 11. i članka 12. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, to trajanje mora biti dostatno za uklanjanje svake komercijalne ili gospodarske prednosti koju bi počinitelj povrede mogao ostvariti nezakonitim pribavljanjem, korištenjem ili otkrivanjem poslovne tajne.

(3) Mjere iz članka 11. i članka 12. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona ukinut će se, na zahtjev osobe koja podliježe mjerama predviđenima u člancima 11. i 12. ovoga Zakona, ako predmetne informacije više ne ispunjavaju zahtjeve iz članka 3. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona zbog razloga za koje osoba koja podliježe mjerama predviđenima u člancima 11. i 12. ovoga Zakona nije izravno ili neizravno odgovorna.

(4) Sud može, na zahtjev osobe koja podliježe mjerama predviđenima u člancima 11. i 12. ovoga Zakona, umjesto primjene tih mjera naložiti plaćanje novčane naknade oštećeniku ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

1. osoba koja podliježe mjerama predviđenima u člancima 11. i 12. ovoga Zakona u trenutku korištenja ili otkrivanja nije znala niti je u tim okolnostima trebala znati da je poslovna tajna pribavljena od druge osobe koja je poslovnu tajnu nezakonito koristila ili otkrila
2. provedbom predmetnih mjera nanijela bi se nerazmjerna šteta osobi koja podliježe mjerama predviđenima u člancima 11. i 12. ovoga Zakona
3. novčana naknada oštećeniku čini se primjerenom prema razumnoj procjeni.

(5) Ako se umjesto mjera iz članka 11. i članka 12. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona naloži novčana naknada, ona ne smije premašiti iznos naknada koje bi se trebale platiti da je osoba koja podliježe mjerama predviđenima u člancima 11. i 12. ovoga Zakona zatražila odobrenje za korištenje predmetne poslovne tajne, kada se korištenje poslovne tajne moglo zabraniti.

*Zahtjev za naknadom štete, za uobičajenom naknadom i
za koristima stečenim bez osnove*

Članak 14.

(1) Protiv počinitelja povrede koji je znao ili je morao znati da sudjeluje u nezakonitom pribavljanju, korištenju ili otkrivanju poslovne tajne nositelj poslovne tajne može tužbom zahtijevati naknadu štete prema općim pravilima o naknadi štete i pravilima o naknadi štete prema ovom Zakonu.

(2) Protiv počinitelja povrede koji je znao ili je morao znati da sudjeluje u nezakonitom pribavljanju, korištenju ili otkrivanju poslovne tajne te je pribavljanjem, korištenjem ili otkrivanjem poslovne tajne stekao neku korist, nositelj poslovne tajne može tužbom zahtijevati vraćanje ili naknađivanje tih koristi prema općim pravilima o stjecanju bez osnove.

(3) Zahtjevi iz stavaka 1. i 2. ovoga članka se međusobno ne isključuju.

(4) Prilikom određivanja visine naknade štete sud će uzeti u obzir sve odgovarajuće čimbenike, kao što su negativne gospodarske posljedice, uključujući izmaklu korist, koje je pretrpio oštećenik, svaku nepoštenu dobit koju je ostvario počinitelj povrede i, kada to smatra primjerenim, elemente koji nisu gospodarski čimbenici, kao što je neimovinska šteta koja je nositelju poslovne tajne nanesena nezakonitim pribavljanjem, korištenjem ili otkrivanjem poslovne tajne.

(5) Umjesto određivanja visine naknade štete prema stavku 4. ovoga članka sud može, kada to smatra primjerenim, odrediti visinu naknade štete protiv počinitelja povrede koji je znao ili je morao znati da sudjeluje u nezakonitom pribavljanju, korištenju ili otkrivanju poslovne tajne nositelj poslovne tajne u visini iznosa naknade koja bi se u tim okolnostima mogla zahtijevati da je počinitelj povrede zatražio odobrenje za korištenje predmetne poslovne tajne.

Zahtjev za objavom presude

Članak 15.

(1) Nositelj poslovne tajne može zahtijevati da pravomoćna presuda kojom se u cijelosti ili djelomično udovoljilo zahtjevu usmjerenom na zaštitu poslovne tajne u slučaju nezakonitog pribavljanja, korištenja ili otkrivanja, bude objavljena u sredstvima javnog priopćavanja na trošak tuženika.

(2) Sud će, u granicama tužbenog zahtjeva, odlučiti u kojem će sredstvu javnog priopćavanja presuda biti objavljena te hoće li se objaviti cijela presuda ili njezin dio.

(3) Ako sud odluči da se objavi samo dio presude, odredit će, u granicama tužbenog zahtjeva, da se objavi izreka i onaj dio presude iz kojeg je vidljivo o kakvoj se povredi radi.

(4) Svakom mjerom iz stavka 1. ovoga članka čuva se povjerljivost poslovne tajne kako je predviđeno u članku 10. ovoga Zakona.

(5) Kada odlučuje o tome hoće li odrediti mjeru iz stavka 1. ovoga članka i procjenjuje njezinu razmjernost, sud uzima u obzir vrijednost poslovne tajne, postupanje počinitelja povrede prilikom pribavljanja, korištenja ili otkrivanja poslovne tajne, učinak nezakonitog korištenja ili otkrivanja poslovne tajne te vjerojatnost da će počinitelj povrede ponovno nezakonito koristiti ili otkriti poslovnu tajnu. Sud također uzima u obzir jesu li informacije o počinitelju povrede takve da bi mogle dovesti do identificiranja određene fizičke osobe te, ako je tako, bi li objava takvih informacija bila opravdana, posebice s obzirom na moguću štetu koju bi takva mjera mogla prouzročiti za privatnost i ugled počinitelja povrede.

Zahtjev za dostavom podataka

Članak 16.

(1) Nositelj poslovne tajne koji je pokrenuo parnični postupak za zaštitu poslovne tajne od nezakonitog pribavljanja, korištenja ili otkrivanja može zahtijevati dostavu podataka o podrijetlu i distribucijskim kanalima robe ili usluge kojom je počinjena povreda.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka se može postaviti protiv osobe koja je tužena u parničnom postupku iz stavka 1. ovoga članka kao poseban tužbeni zahtjev ili kao manifestacijski zahtjev istaknut u stupnjevitoj tužbi.

(3) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka se može postaviti i protiv:

- osobe koja u obavljanju svoje gospodarske djelatnosti posjeduje robu za koju se sumnja da je njome počinjena povreda
- osobe koja u obavljanju svoje gospodarske djelatnosti koristi uslugu za koju se sumnja da je njome počinjena povreda
- osobe koja u obavljanju svoje gospodarske djelatnosti pruža usluge koje se koriste u radnjama za koje se sumnja da se njima čini povreda ili
- osobe koja je od jedne od osoba iz stavka 2. ovoga članka, odnosno podstavaka 1. do 3. ovoga stavka označena kao osoba koja sudjeluje u proizvodnji ili distribuciji robe ili davanju usluge za koju se sumnja da je njome počinjena povreda.

(4) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnosi se kao poseban tužbeni zahtjev ili kao manifestacijski zahtjev istaknut u stupnjevitoj tužbi protiv navedenih osoba kao suparničara u tužbi protiv osobe koja je tužena u parničnom postupku iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Zahtjev za dostavom podataka o podrijetlu roba i distribucijskim kanalima roba iz stavka 1. ovoga članka može obuhvaćati među ostalim:

- podatke o imenima i adresama proizvođača i distributera, dobavljača i drugih prijašnjih posjednika robe, kao i prodavača na veliko i prodavača na malo kojima je ta roba namijenjena i/ili
- podatke o količinama proizvedene, izrađene, isporučene, primljene ili naručene robe, kao i cijenama ostvarenim za odnosnu robu.

(6) Osoba prema kojoj je postavljen zahtjev za dostavu podataka iz stavaka 2. ili 3. ovoga članka može odbiti dostavu tih podataka iz istih razloga iz kojih se prema pravilima općeg propisa koji uređuje parnični postupak može uskratiti svjedočenje.

(7) Ako osoba prema kojoj je postavljen zahtjev za dostavu podataka iz stavaka 2. ili 3. ovoga članka odbije dostavu podataka bez opravdanog razloga, odgovara za štetu u skladu s odredbama općeg propisa koji uređuje obvezne odnose.

(8) Odredbe ovoga članka su bez utjecaja na propise o načinu korištenja povjerljivih podataka u građanskim i kaznenim postupcima, na propise kojima se uređuje odgovornost za zlouporabu prava na dobivanje podataka, te na propise kojima se uređuje obrada i zaštita osobnih podataka.

Pribavljanje dokaza tijekom parničnog postupka

Članak 17.

(1) Kada se stranka u parničnom postupku poziva na ispravu ili druge dokaze koji su određeni ili određivi i tvrdi da se oni nalaze kod druge stranke ili treće osobe, ili su im dostupni, sud će te osobe pozvati da u određenom roku podnesu isprave, odnosno dokaze.

(2) U prijedlogu za podnošenje dokaza stranka mora učiniti vjerojatnim da se ti dokazi nalaze kod druge stranke ili treće osobe, odnosno da su im dostupni, a ako je predlagatelj tužitelj, on mora učiniti vjerojatnim i postojanje svoje tražbine.

(3) Kada nositelj poslovne tajne kao tužitelj u tužbi tvrdi da je poslovna tajna nezakonito pribavljena, korištena ili otkrivena u obavljanju gospodarske djelatnosti radi stjecanja gospodarske ili ekonomske koristi i tijekom postupka učini to vjerojatnim, te kada se u postupku poziva na bankovne, financijske ili slične ekonomske dokumente, isprave i slične dokaze i tvrdi da se oni nalaze kod druge stranke, ili su joj dostupni, sud će tu stranku pozvati da podnese te dokaze, ostavljajući joj za to određeni rok.

(4) Prije nego što donese odluku kojom drugoj stranci, odnosno trećoj sobi nalaže podnošenje dokaza, sud će ih pozvati da se o tome izjasne.

(5) Kad stranka, odnosno treća osoba tvrdi da se dokaz ne nalazi kod nje, odnosno da joj nije dostupan, sud može radi utvrđivanja te činjenice izvoditi dokaze.

(6) U pogledu prava stranke da uskrati podnošenje dokaza na odgovarajući se način primjenjuju odredbe općeg propisa koji uređuje parnični postupak o pravu na uskratu svjedočenja.

(7) Prilikom odlučivanja o prijedlogu za podnošenje dokaza sud će uzeti u obzir i ocijeniti interese stranke koja traži podnošenje dokaza u odnosu na interese druge stranke i trećih osoba od kojih se podnošenje dokaza traži, uzevši u obzir, među ostalim, interes tih osoba da:

1. se ne podnose dokazi, ako se predmetne činjenice mogu utvrditi i na temelju drugih dostupnih dokaza

2. dokazi budu određeni koliko je to moguće s obzirom na okolnosti pojedinog slučaja te da budu značajni za postupak
3. opseg i trošak podnošenja ne budu toliki da su u očitom nerazmjeru sa značenjem činjenica koje se žele utvrditi ili
4. se zaštite vlastite ili tuđe poslovne tajne.

(8) Interes tuženika da izbjegne postupke naknade štete, odnosno da spriječi tužiteljev uspjeh u postupku, nije opravdan razlog za uskraćivanje podnošenja dokaza koji mu idu na štetu.

(9) Ako je izvođenje dokaza iz stavka 3. ovoga članka ili podnošenje dokaza temeljem ovoga članka povezano s određenim troškovima za treću osobu, sud će pozvati predlagatelja da položi predujam troškova.

(10) Ako stranka ne postupi po odluci suda kojom joj se nalaže podnošenje dokaza, sud će, s obzirom na sve okolnosti, po svom vlastitom uvjerenju ocijeniti od kakva je značenja to što stranka kod koje se dokaz nalazi neće postupiti po rješenju suda kojim joj se nalaže da podnese dokaz ili protivno uvjerenju suda poriče da se dokaz nalazi kod nje.

(11) Protiv odluke suda o prijedlogu za podnošenje dokaza strankama u postupku žalba nije dopuštena.

(12) Na temelju odluke kojom je trećoj osobi naloženo podnijeti dokaz, sud će na prijedlog provesti ovrhu po pravilima postupka osiguranja i prije pravomoćnosti toga rješenja.

(13) Treća osoba ima pravo na naknadu opravdanih troškova koje je imala u vezi s podnošenjem dokaza.

(14) Trošak iz stavka 13. ovoga članka treća osoba treba zatražiti u roku od 15 dana nakon potpunog postupanja po odluci suda.

*Privremene mjere zbog nezakonitog pribavljanja,
korištenja ili otkrivanja poslovne tajne*

Članak 18.

(1) Na zahtjev nositelja poslovne tajne, sud može odrediti bilo koju privremenu mjeru koja je usmjerena na prestanak ili sprječavanje nezakonitog pribavljanja, korištenja ili otkrivanja poslovne tajne, među ostalim:

- naložiti protivniku osiguranja da prestane nezakonito pribavljati, koristiti ili otkrivati poslovnu tajnu, odnosno zabraniti korištenje ili otkrivanje poslovne tajne; ovaj nalog sud može izreći i protiv posrednika čije usluge koriste treće osobe da bi nezakonito pribavile, koristile ili otkrile poslovnu tajnu

- zabraniti proizvodnju, nuđenje ili stavljanje na tržište ili uporabu robe kojom je počinjena povreda, odnosno u te svrhe uvoz, izvoz ili skladištenje robe kojom je počinjena povreda
- odrediti oduzimanje ili predaju robe za koju se sumnja da je njome počinjena povreda, uključujući uvezenu robu, kako bi se spriječilo njezino stavljanje u promet ili njezin promet na tržištu i/ili
- zabraniti nuđenje ili pružanje usluga pri kojima se koristi poslovna tajna.

(2) Na zahtjev nositelja poslovne tajne koji učini vjerojatnim da je poslovna tajna nezakonito pribavljena, korištena ili otkrivena u obavljanju djelatnosti s ciljem pribavljanja gospodarske ili ekonomske koristi, te da mu zbog takve povrede prijeti nenadoknativa šteta, pored privremenih mjera iz stavka 1. ovoga članka sud može odrediti i zapljenu pokretnina ili nekretnina u vlasništvu protivnika osiguranja koje nisu u neposrednoj vezi s povredom, kao i zabranu raspolaganja sredstvima na računu kod financijskih institucija i raspolaganja drugom imovinom.

(3) Radi određivanja i provedbe privremene mjere iz stavka 2. ovoga članka sud može zahtijevati od protivnika osiguranja ili drugih osoba koje time raspolažu, dostavu bankovnih, financijskih i drugih ekonomskih podataka, ili pristup drugim potrebnim podacima i dokumentima. Sud je dužan osigurati čuvanje tajnosti, te zabraniti svaku zlouporabu ovih podataka.

(4) Privremena mjera iz stavka 1. ovoga članka se može izreći i bez obavješćivanja protivnika osiguranja ako predlagatelj osiguranja učini vjerojatnim da u protivnom privremena mjera neće biti učinkovita, ili da prijeti opasnost od nastanka nenadoknadive štete.

(5) Privremena mjera iz stavka 2. ovoga članka se može izreći i bez obavješćivanja protivnika osiguranja ako predlagatelj osiguranja učini vjerojatnim da u protivnom privremena mjera neće biti učinkovita ili da je s obzirom na osobito teške okolnosti povrede to potrebno.

(6) Ako je privremena mjera izrečena bez obavješćivanja protivnika osiguranja, sud će rješenje o privremenoj mjeri, odmah po njenoj provedbi, dostaviti protivniku osiguranja.

(7) U rješenju kojim se određuje privremena mjera sud će odrediti i trajanje te mjere, a ako je mjera određena prije podnošenja tužbe, i rok u kojemu predlagatelj osiguranja mora podnijeti tužbu radi opravdanja mjere.

(8) Sud će odrediti rok iz stavka 7. ovoga članka tako da iznosi najviše 20 radnih, odnosno 31 kalendarski dan od dana dostave rješenja predlagatelju osiguranja, ovisno o tome koji rok kasnije istječe.

(9) Odredbe ovoga članka su bez utjecaja na mogućnost određivanja privremenih mjera prema drugim odredbama ovoga Zakona i općeg propisa koji uređuje postupak osiguranja.

*Odlučivanje o privremenim mjerama***Članak 19.**

(1) Prilikom razmatranja zahtjeva za donošenje privremenih mjera iz članka 18. ovoga Zakona sud će paziti da one budu razmjerne naravi i intenzitetu povrede. Pritom će uzeti u obzir posebne okolnosti slučaja uključujući:

1. vrijednost i druga posebna svojstva poslovne tajne
2. mjere poduzete radi zaštite poslovne tajne
3. postupanje počinitelja povrede prilikom pribavljanja, korištenja ili otkrivanja poslovne tajne
4. učinak nezakonitog korištenja ili otkrivanja poslovne tajne
5. legitimne interese stranaka i mogući učinak prihvatanja ili odbijanja mjera na stranke
6. legitimne interese trećih osoba
7. javni interes i/ili
8. zaštitu temeljnih prava.

(2) Kako bi učinio vjerojatnim da je poslovna tajna nezakonito pribavljena, korištena ili otkrivena, ili da prijeti opasnost da se poslovna tajna nezakonito pribavi, sud će od predlagatelja osiguranja zatražiti da dostavi dokaze koji se mogu opravdano smatrati dostupnima da postoji poslovna tajna, da je predlagatelj osiguranja nositelj te poslovne tajne i da je poslovna tajna nezakonito pribavljena, korištena ili otkrivena, ili da prijeti opasnost da se poslovna tajna nezakonito pribavi, koristi ili otkrije.

(3) Privremene mjere iz članka 18. ovoga Zakona ukinut će se, na zahtjev protustranke, ako predmetne informacije više ne ispunjavaju zahtjeve iz članka 3. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona zbog razloga za koje protustranka nije izravno ili neizravno odgovorna.

(4) Sud može, na zahtjev protivnika osiguranja iz članka 18. ovoga Zakona, umjesto primjene tih privremenih mjera naložiti polaganje jamstva za osiguranje naknade štete nositelju poslovne tajne.

(5) Polaganje jamstva u zamjenu za otkrivanje poslovne tajne nije dopušteno.

*Privremene mjere za osiguranje dokaza***Članak 20.**

(1) Na zahtjev nositelja poslovne tajne koji učini vjerojatnim da je poslovna tajna nezakonito pribavljena, korištena ili otkrivena, ili da prijeti opasnost da se poslovna tajna nezakonito pribavi, sud može odrediti privremenu mjeru radi osiguranja dokaza.

(2) Privremenom mjerom iz stavka 1. ovoga članka sud može među ostalim odrediti:

- izradu detaljnog opisa robe kojom je počinjena povreda, uz ili bez uzimanja primjeraka
- oduzimanje robe za koju se učini vjerojatnim da je njome počinjena povreda i/ili
- oduzimanje materijala i sredstava što su upotrijebljeni za izradu i distribuciju robe za koju se učini vjerojatnim da je njome počinjena povreda, te dokumentacije koja se na to odnosi.

(3) Privremena mjera iz ovoga članka se može izreći i bez obavješćivanja protivnika osiguranja ako predlagatelj osiguranja učini vjerojatnim da prijeti opasnost od uništenja dokaza ili od nastanka nenadoknadive štete.

(4) Ako je privremena mjera izrečena bez obavješćivanja protivnika osiguranja, sud će rješenje o privremenoj mjeri, odmah po njenoj provedbi, dostaviti protivniku osiguranja.

(5) U rješenju kojim se određuje privremena mjera sud će odrediti i trajanje te mjere, a ako je mjera određena prije podnošenja tužbe, i rok u kojemu predlagatelj osiguranja mora podnijeti tužbu radi opravdanja mjere.

(6) Sud će odrediti rok iz stavka 5. ovoga članka tako da iznosi najviše 20 radnih, odnosno 31 kalendarski dan od dana dostave rješenja predlagatelju osiguranja, ovisno o tome koji rok kasnije istječe.

(7) Odredbe ovoga članka ne utječu na mogućnost suda da naloži mjere za osiguranje dokaza u skladu s odredbama općeg propisa koji uređuje postupak osiguranja.

Novčana kazna

Članak 21.

(1) Sud može zapriječiti novčanom kaznom i izreći novčanu kaznu protiv pravne ili fizičke osobe koja ne poštuje bilo koju mjeru donesenu temeljem članaka 10., 12., 18. i 20. ovoga Zakona.

(2) Pravnim osobama može se zapriječiti i izreći novčana kazna iz stavka 1. ovoga članka u iznosu od 10.000,00 do 100.000,00 kuna.

(3) Ako se novčana kazna zapriječi i izriče pravnoj osobi, sud će zapriječiti i izreći novčanu kaznu iz stavka 1. ovoga članka u iznosu od 5.000,00 do 30.000,00 kuna i odgovornim osobama u pravnoj osobi ako utvrdi da su te osobe činom ili propustom prouzročile kažnjivo djelo pravne osobe.

(4) Fizičkim osobama može se zapriječiti i izreći novčana kazna iz stavka 1. ovoga članka u iznosu od 1.000,00 do 30.000,00 kuna.

(5) Ako osoba kojoj je sud, u skladu s ovim Zakonom, zaprijetio novčanom kaznom ne postupi po nalogu suda, sud će joj izreći tu kaznu i, u slučaju potrebe, zaprijetiti joj novim kaznama te ih izricati sve dok ta osoba ne postupi po nalogu suda.

(6) Ako fizička osoba kojoj je izrečena novčana kazna ne plati tu kaznu u roku koji je određen odlukom suda, ta će se kazna zamijeniti zatvorskom kaznom po pravilima kaznenoga prava o zamjeni novčane kazne zatvorskom kaznom. Ukupan zbroj zatvorskih kazni kojima su nekoj osobi zamijenjene izrečene novčane kazne ne može u istom postupku prijeći šest mjeseci.

(7) Zatvorska kazna izrečena prema odredbama ovoga Zakona izvršava se na način propisan za izvršenje zatvorske kazne izrečene u kaznenom postupku.

(8) Izrečenu novčanu kaznu i zatvorsku kaznu sud će izvršiti po službenoj dužnosti, a troškovi izvršenja padaju na teret državnoga proračuna.

(9) Novčana kazna u smislu odredaba ovoga članka bez utjecaja je na kaznenu odgovornost osoba koje su u postupcima prema ovom Zakonu kažnjene novčanom kaznom, ali će se kazna izrečena prema odredbama ovoga Zakona uračunati u kaznu izrečenu u kaznenom postupku.

(10) O kažnjavanju novčanom kaznom odlučuje sud rješenjem. Na rješenje o kažnjavanju dopuštena je žalba u roku od tri dana od dana dostave rješenja. O žalbi na rješenje o kažnjavanju odlučuje sud drugoga stupnja u roku od osam dana od dana primitka žalbe.

(11) Žalba iz stavka 10. ovoga članka odgađa ovršnost rješenja.

Hitnost

Članak 22.

(1) Postupci zbog nezakonitog pribavljanja, korištenja ili otkrivanja poslovne tajne iz ovoga Zakona su hitni.

(2) U postupku u parnicama zbog nezakonitog pribavljanja, korištenja ili otkrivanja poslovne tajne rok za odgovor na tužbu je osam dana od dana dostave tužbe tuženiku.

(3) U sporovima zbog nezakonitog pribavljanja, korištenja ili otkrivanja poslovne tajne, ročište za glavnu raspravu mora se održati u roku od 30 dana od dana primitka odgovora na tužbu.

(4) U postupku u parnicama, postupak zbog nezakonitog pribavljanja, korištenja ili otkrivanja poslovne tajne pred prvostupanjskim sudom mora se okončati u roku od godine dana od dana podnošenja tužbe.

(5) U postupku u parnicama zbog nezakonitog pribavljanja, korištenja ili otkrivanja poslovne tajne drugostupanjski je sud dužan donijeti odluku o žalbi podnesenoj protiv odluke prvostupanjskog suda u roku od šest mjeseci od dana primitka žalbe.

(6) Rješenje o privremenoj mjeri donosi se u roku od 30 dana od dana podnošenja prijedloga za određivanje privremene mjere.

DIO ČETVRTI

ZAVRŠNA ODREDBA

Stupanje na snagu ovoga Zakona

Članak 23.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

U djelatnostima koje uključuju istraživačke i stvaralačke procese prikupljaju se i razvijaju značajne informacije koje s vremenom stječu znatnu tržišnu, odnosno gospodarsku vrijednost, a koje često ne ispunjavaju uvjete za zaštitu formalnim pravima intelektualnog vlasništva, iako su jednako važne za inovacije i općenito za konkurentnost poduzeća. U slučaju kada se radi njihove kasnije zaštite pravom intelektualnog vlasništva i/ili radi privlačenja financiranja i ulaganja zahtijeva tajnost tih podataka, entiteti kao što su poduzeća, sveučilišta, istraživački laboratoriji te pojedinačni izumitelji i stvaratelji koriste povjerljivost kao najpouzdaniji oblik prisvajanja, odnosno zadržavanja vlasništva nad vrijednim informacijama. Takva neotkrivena znanja i iskustva (engl. *know-how*), odnosno poslovne i tehnološke informacije koje imaju potencijalnu ili stvarnu tržišnu vrijednost zbog toga što nisu poznate ili lako dostupne u odgovarajućem okruženju, smatraju se poslovnom tajnom s tržišnom vrijednosti (engl. *trade secret*).

Inovativna poduzeća izložena su u sve većoj mjeri nepoštenim praksama kojima je cilj neovlašteno pribavljanje ove vrste poslovnih tajni, kao što su krađa, neovlašteno umnožavanje, gospodarska špijunaža ili povreda zahtjeva o povjerljivosti. Postojeće okolnosti kao što su globalizacija, veća eksternalizacija poslovanja, duži nabavni lanci te rašireno korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija pridonose povećanju rizika od takvih praksi. Neovlaštenim pribavljanjem, korištenjem i odavanjem poslovne tajne ugrožava se sposobnost zakonskog nositelja poslovne tajne da iskoristi prednost prvog ponuđača korištenjem rezultata svojih inovativnih nastojanja. Bez učinkovitih i usporedivih pravnih sredstava za zaštitu poslovne tajne umanjuju se poticaji za pokretanje inovacijskih prekograničnih aktivnosti na unutarnjem tržištu Europske unije te se ne može iskoristiti potencijal poslovne tajne kao pokretača gospodarskog rasta i zapošljavanja. Stoga se obeshrabruju inovacije i kreativnost te se smanjuju ulaganja, što utječe na neometano funkcioniranje unutarnjeg tržišta te smanjenje njegova potencijala za poticanje rasta.

Poslovna tajna ubraja se među najčešće oblike zaštite rezultata intelektualnog stvaralaštva, odnosno inovacijskog znanja i iskustva koje poduzeća koriste, no istodobno je postojećim zakonodavnim okvirom poslovna tajna u najmanjoj mjeri zaštićena u slučaju kada je neovlašteno pribavljaju, koriste ili odaju treće strane. Poslovne tajne su osobito važne malim i srednjim poduzećima te poduzećima koja tek započinju s obavljanjem djelatnosti, a od velikog su značaja i za zaštitu netehnoloških inovacija. Poduzeća u sektoru usluga, čiji je udio u BDP-u Europske unije veći od 70%, prvenstveno se oslanjaju na poslovne tajne, a manje na formalne oblike intelektualnog vlasništva koji su više zastupljeni u proizvodnom sektoru. Poslovne tajne prepoznaju se kao jednako važan instrument zaštite ulaganja u razvoj poslovanja kao i konvencionalna prava intelektualnog (industrijskog) vlasništva, te je potrebno osigurati ujednačenu zaštitu od njihovog nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja na razini Europske unije. S tim ciljem donesena je Direktiva (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti neotkrivenih znanja i iskustava te poslovnih informacija (poslovne tajne) od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja (SL L 157, 15.6.2016., u daljnjem tekstu: Direktiva 2016/943). Direktivom 2016/943 uređuje se građanskopravna zaštita poslovne tajne s tržišnom vrijednosti koja je definirana kao oblik intelektualnog vlasništva. Pritom je bitno naglasiti da Direktivom 2016/943 na razini

Europske unije ne dolazi do unifikacije cijelog područja uređenja poslovnih tajni u širem smislu tog pojma, već samo građanskopravne zaštite poslovne tajne s tržišnom vrijednosti koja predstavlja oblik intelektualnog vlasništva.

U hrvatskom zakonodavstvu ne postoji sustavno uređenje pitanja zaštite poslovnih tajni od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja već je kroz niz propisa obuhvaćeno parcijalno uređenje zaštite poslovnih tajni. Radi unaprjeđenja nacionalnog zakonodavnog okvira u ovom području te usklađivanja propisa Republike Hrvatske s Direktivom 2016/943 predlaže se donijeti ovaj zakon kao novi propis koji slijedi način uređenja predmetne materije koji je primijenjen u Direktivi 2016/943.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM UREĐUJU

Budući da je 8. lipnja 2016. godine donesena Direktiva 2016/943 koja obvezuje države članice Europske unije da donesu odgovarajuće zakone i druge propise do 9. lipnja 2018. godine, predloženim zakonom u nacionalno zakonodavstvo odgovarajuće se prenose odredbe te direktive. Direktivom 2016/943 i posljedično predloženim zakonom osigurava se veća pravna sigurnost za poduzeća i druge entitete uređenjem učinkovitih pravnih mjera za zaštitu informacija koje se prikupljaju i razvijaju u djelatnostima koje uključuju istraživačke i stvaralačke procese a koje imaju tržišnu, odnosno gospodarsku vrijednost jer nisu poznate ili lako dostupne u odgovarajućem okruženju.

Predloženim zakonom pravna zaštita neobjavljenih informacija preciznije se usklađuje i s međunarodnim obvezama Republike Hrvatske te Europske unije i njezinih članica, preuzetima u tom području Sporazumom o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva iz 1995. godine koji je sastavni dio sporazuma o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije. Članak 39. navedenog Sporazuma uređuje obvezu država članica da osiguraju primjerenu zaštitu neobjavljenih informacija pri čemu se specificiraju uvjeti koje moraju zadovoljavati takve informacije.

Kako je u Republici Hrvatskoj kroz niz propisa obuhvaćeno parcijalno uređenje zaštite poslovnih tajni, te postojeći pravni sustav poslovne tajne definira široko i obuhvaća povjerljive poslovne informacije u širem smislu, predloženim zakonom se u skladu s načinom uređenja predmetne materije u Direktivi 2016/943 detaljno uređuju mjere protiv nezakonitog pribavljanja, uporabe i odavanja poslovnih tajni koje imaju tržišnu vrijednost, kao specifičnog oblika intelektualnog vlasništva.

U kontekstu predloženog zakona poslovna tajna definira se kao informacija koja je tajna, ima tržišnu (komercijalnu) vrijednost zbog toga što je tajna i u odnosu na koju je osoba koja tu informaciju zakonito kontrolira poduzela razumne korake da je očuva kao tajnu. Sukladno odredbama Direktive 2016/943 predloženim zakonom predviđa se uvođenje mjera, postupaka i pravnih sredstava u okviru građanskog prava kako bi se zaštitili legitimni interesi nositelja poslovne tajne kao oblika intelektualnog vlasništva, pri čemu se i dalje pruža zaštita istraživačkom novinarstvu, omogućava mobilnost radnika te pruža odgovarajuća zaštita zviždačima koji s dobrim namjerama otkrivaju poslovne tajne u svrhu zaštite općeg javnog interesa. Također, uređuju se mjere kojima se tijekom i nakon sudskog postupka osigurava povjerljivost poslovnih tajni. Uz navedeno, osigurava se odgovarajuća primjena Direktive 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi prava intelektualnog vlasništva (u daljnjem tekstu: Direktiva 2004/48/EZ) koja se odnosi na sva

prava intelektualnog vlasništva, uključujući poslovne tajne, s time da će Direktiva 2016/943 u slučaju preklapanja područja primjene ove dvije direktive imati prednost kao posebni propis (*lex specialis*). U skladu sa zahtjevima Direktive 2004/48/EZ uređuje se hitnost postupaka u parnicama zbog nezakonitog pribavljanja, korištenja ili otkrivanja poslovne tajne.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Određuje se predmet i područje primjene Zakona pri čemu se naglašava da se ovim zakonom utvrđuju i uređuju pretpostavke zaštite i pravila postupaka za zaštitu poslovnih tajni koje se odnose na neobjavljene informacije koje imaju tržišnu (komercijalnu) vrijednost, odnosno onih poslovnih tajni koje predstavljaju oblik intelektualnog vlasništva, a ne na cjelokupno područje poslovnih tajni koje obuhvaća i druge vrste povjerljivih poslovnih informacija.

Uz članak 2.

Navodi se pravna stečevina koja se ovim Zakonom prenosi u pravni poredak Republike Hrvatske, odnosno Direktiva (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne) od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja te Direktiva 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi prava intelektualnog vlasništva koja se odnosi na sva prava intelektualnog vlasništva pa tako i na poslovne tajne, s time da Direktiva 2016/943 ima prednost kao poseban zakon (*lex specialis*) u slučaju preklapanja područja primjene ove dvije direktive.

Uz članak 3.

Definiraju se osnovni pojmovi koji se koriste u Zakonu, pri čemu se definira i pojam poslovne tajne u smislu ovoga Zakona. Poslovna tajna se definira kao informacije koje su tajne, imaju tržišnu (komercijalnu) vrijednost zbog toga što su tajne te je osoba koja ih zakonito kontrolira poduzela s obzirom na okolnosti razumne korake kako bi sačuvala njihovu tajnost. Nadalje se uređuju kriteriji za tumačenje osnovnih elemenata spomenute definicije pa se primjerice navodi kada informacije imaju komercijalnu vrijednost, te što primjerice mogu uključivati razumni koraci za očuvanje tajnosti informacija.

Uz članak 4.

Uređuje se podredna primjena drugih propisa i to općeg propisa koji uređuje parnični postupak u postupcima građanskopravne zaštite poslovne tajne, općeg propisa koji uređuje obvezne odnose na naknadu štete prouzročenu nezakonitim pribavljanjem, korištenjem ili otkrivanjem poslovne tajne te općeg propisa koji uređuje postupak osiguranja u postupcima određivanja privremenih mjera.

Uz članak 5.

Uređuje se rodna neutralnost pojmova korištenih u Zakonu.

Uz članak 6.

Određuje se što se smatra zakonitim pribavljanjem, korištenjem i otkrivanjem poslovnih tajni, kao što je predviđeno odredbom članka 3. Direktive 2016/943. Ovim se Zakonom ne uspostavlja isključivo pravo u pogledu poslovnih tajni, pa je stoga moguće neovisno otkriće istog znanja i iskustva ili informacija. Obrnuti inženjering zakonito pribavljenog proizvoda također se smatra zakonitim načinom pribavljanja informacija. Pribavljanje poslovne tajne u kontekstu ostvarivanja prava predstavnika radnika na informiranje, savjetovanje i sudjelovanje u skladu s posebnim propisima Republike Hrvatske i pravnom stečevinom Europske unije smatra se zakonitim, kao i svako pribavljanje u skladu s dobrim poslovnim običajima ili kada je kao takvo zahtijevano ili dopušteno posebnim propisima Republike Hrvatske ili pravnom stečevinom Europske unije.

Uz članak 7.

Definira se pojam nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja poslovnih tajni, sukladno članku 4. Direktive 2016/943. Također, izrijekom se navodi da se nezakonitim korištenjem poslovne tajne smatra i nuđenje i pružanje usluga pri kojima se koristi poslovna tajna.

Uz članak 8.

Sukladno članku 5. Direktive 2016/943 predviđaju se iznimke od primjene radi ostvarivanja prava na slobodu izražavanja misli, prava na pristup informacijama te slobode izvještavanja, kako se ne bi ograničila aktivnost zviždača i ostvarivanje prava radnika na otkrivanje svojim predstavnicima u skladu s posebnim propisima Republike Hrvatske i pravnom stečevinom Europske unije i radi zaštite drugih legitimnih interesa.

Uz članak 9.

Propisuje se tko su ovlaštenici za zaštitu prava sukladno Zakonu, te se uz nositelja poslovne tajne određuje da je zaštitu ovlašten zahtijevati i nositelj isključive licencije s obzirom da kod isključive licencije davatelj licencije ne može ni u kojem obliku sam iskorištavati predmet licencije, niti njegove pojedine dijelove, niti to povjeriti nekome drugom pa stjecatelj licencije ima pravo pokrenuti parnicu umjesto nositelja prava, pod uvjetom da je u toj mjeri stekao pravo na iskorištavanje poslovne tajne na temelju pravnog posla ili nekog drugog zakona.

Uz članak 10.

U cilju zaštite povjerljivosti poslovne tajne koja je predmet spora sukladno članku 9. Direktive 2016/943 određuju se mjere koje sud može poduzeti, uključujući ograničavanje kruga osoba koje imaju pravo pristupa dokazima ili ročištima te zabranu umnožavanja dokumenata koji sadržavaju poslovne tajne i isključivanje javnosti.

Uz članak 11.

U skladu sa zahtjevima Direktive 2016/943 (članak 12.) i Direktive 2004/48/EZ (članak 11.) uređuju se zahtjevi koji se mogu postaviti u parnici radi zaštite poslovne tajne. Zahtjevi obuhvaćaju utvrđenje povrede, prestanak povrede i zabranu korištenja ili otkrivanja poslovne

tajne te ih je moguće postaviti protiv počinitelja povrede, osobe koja je prouzročila ozbiljnu prijetnju da će povrijediti poslovnu tajnu, te protiv posrednika koji pruža usluge koje treća osoba koristi u radnjama kojima se povređuje, odnosno prijeti da će se povrijediti poslovna tajna.

Uz članak 12.

Ovim člankom u skladu s člankom 12. Direktive 2016/943 i člankom 10. Direktive 2004/48/EZ predviđaju se daljnji zahtjevi koje je moguće postaviti u parnici radi zaštite poslovnih tajni, a odnose se na oduzimanje i uništenje robe kojom je počinjena povreda.

Uz članak 13.

Ovim člankom implementira se članak 13. Direktive 2016/943 te se utvrđuju uvjeti primjene odredbi članaka 11. i 12. ovoga Zakona na koje mora paziti sud kada odlučuje o zahtjevima postavljenim temeljem članaka 11. i 12. Zakona.

Uz članak 14.

Sukladno članku 14. Direktive 2016/943 i članku 13. Direktive 2004/48/EZ uređuje se pitanje naknade štete zbog povrede poslovne tajne. Također, određuju se uvjeti koje sud ima uzeti u obzir prilikom određivanja visine naknade štete, te mogućnost da se umjesto određivanja visine naknade štete odredi šteta u visini iznosa naknade koja bi se u okolnostima slučaja mogla zahtijevati da je počinitelj povrede zatražio odobrenje za korištenje poslovne tajne.

Uz članak 15.

Ovim člankom implementiraju se odredbe članka 15. Direktive 2016/943 i članka 15. Direktive 2004/48/EZ te se predviđa, radi dodatnog odvrćanja budućih počinitelja te podizanja razine svijesti šire javnosti, objava sudske odluke kojom se u cijelosti ili djelomično udovoljilo zahtjevu usmjerenom na zaštitu poslovne tajne. Pritom se mora osigurati čuvanje povjerljivosti poslovne tajne.

Uz članak 16.

Predviđa se mogućnost postavljanja zahtjeva za dostavu podataka o podrijetlu i distribucijskim kanalima robe ili usluge kojom je počinjena povreda, sukladno članku 8. Direktive 2004/48/EZ. Takav se zahtjev može postaviti prema tuženom, ali i prema osobi koja posjeduje robu/pruža uslugu za koje se sumnja da je njome povrijeđena poslovna tajna, osobi koja pruža usluge koje se koriste u radnjama za koje se sumnja da se njima vrijeđa poslovna tajna, te protiv osobe koju je prethodno navedena osoba označila kao osobu koja sudjeluje u proizvodnji ili distribuciji roba ili davanju usluga za koje se sumnja da je njome počinjena povreda poslovne tajne.

Uz članak 17.

Ovim se člankom sukladno članku 6. Direktive 2004/48/EZ predviđa mogućnost pribavljanja dokaza tijekom parničnog postupka. Osobito, predviđa se da u slučaju kada se učini vjerojatnim da je poslovna tajna povrijeđena u obavljanju djelatnosti radi stjecanja gospodarske ili ekonomske koristi sud može naložiti i dostavu bankovnih, financijskih ili

sličnih ekonomskih dokumenata, isprava i sličnih dokaza kada se oni nalaze kod druge stranke u sporu ili su joj dostupni.

Uz članak 18.

Uređuju se privremene mjere zbog nezakonitog pribavljanja, korištenja ili otkrivanja poslovne tajne, a koje uz prestanak uključuju i zabranu daljnjeg pribavljanja i korištenja, proizvodnje robe ili pružanja usluge te oduzimanje robe kojom je učinjena povreda. Ovom se odredbom usklađuje s odredbom članka 10. Direktive 2016/943 i članka 9. Direktive 2004/48/EZ. Predviđa se i mogućnost zapljene pokretnina ili nekretnina koje nisu u neposrednoj vezi s povredom i zabrana raspolaganja sredstvima na računu kod financijskih institucija i raspolaganja drugom imovinom ako se radi o povredama učinjenim u obavljanju djelatnosti s ciljem pribavljanja gospodarske ili ekonomske koristi.

Uz članak 19.

Ovim člankom implementira se članak 11. Direktive 2016/943 te se utvrđuju uvjeti primjene odredbe članka 18. ovoga Zakona o kojima mora voditi računa sud kada odlučuje o zahtjevima za donošenje privremenih mjera postavljenim temeljem članka 18. Zakona.

Uz članak 20.

Kako je predviđeno člankom 7. Direktive 2004/48/EZ, određuje se mogućnost izricanja privremenih mjera za osiguranje dokaza, primjerice izrade detaljnog opisa robe kojom se čini povreda, uz ili bez uzimanja primjeraka, oduzimanja robe kao i materijala i sredstava upotrijebljenih za izradu i distribuciju robe kojom se čini povreda.

Uz članak 21.

Određuje se mogućnost prijetnje izricanjem i izricanja novčane kazne za poštivanje odluka suda prema ovom Zakonu, te se propisuju novčani iznosi tih kazni za pravne i fizičke osobe, te odgovorne osobe u pravnoj osobi.

Uz članak 22.

Određuje se hitnost rješavanja postupaka zbog povrede poslovne tajne, a koji se moraju okončati u roku od godine dane od dana podnošenja tužbe u prvom stupnju, te šest mjeseci u drugom stupnju, dok se odluka o privremenim mjerama mora donijeti u roku od 30 dana od dana podnošenja prijedloga za određivanje privremene mjere. Hitnost postupka potrebno je odrediti zbog sukladnosti s odredbom članka 3. Direktive 2004/48/EZ.

Uz članak 23.

Propisuje se stupanje na snagu Zakona.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

S obzirom da se sadržaj zakona prvenstveno odnosi na uređivanje građanskopravne zaštite poslovne tajne koja je definirana kao oblik intelektualnog vlasništva, provedba ovoga zakona neće zahtijevati dodatna sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske budući da se građanskopravna zaštita ostvaruje u okviru redovnog rada nadležnih sudova.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U tekstu Konačnog prijedloga zakona uvažena su stajališta iznesena u raspravi u Hrvatskome saboru i njegovim radnim tijelima tijekom prvog čitanja, te su učinjene manje izmjene od strane predlagača.

Prihvaćeni su sljedeći prijedlozi Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora, izneseni prvenstveno radi dorade teksta Prijedloga zakona u pravnom i nomotehničkom smislu:

- da se nomotehnički i gramatički doradi primjereno normativnom izričaju zakona članak 1., članak 3. stavak 5., članak 8., članak 10., članak 16. (brisanje stavka 7. kao suvišnog) i članak 21., te da se tekst doradi kako bi se izbjegao narativni izričaj i riječi "prema potrebi" i "osobito" koje nisu primjerene normativnom izričaju zakona (članak 12. stavak 1., članak 13. stavak 1., članak 15. stavci 1. i 2., članak 16. stavak 4., članak 17. stavak 6., članak 18. stavak 1., članak 19. stavak 1. i članak 20. stavak 2.)
- da se u članku 14. stavku 3. kao suvišna briše druga rečenica, a u stavku 5. istoga članka razjasni određenje "odgovarajući slučajevi", što je prihvaćeno na način da se umjesto navedenog određuje "kada to (sud) smatra primjerenim"
- da se u članku 18. stavku 2. preispita odredba u pogledu oduzimanja nekretnine u vlasništvu protivnika osiguranja, što je prihvaćeno na način da se u Konačnom prijedlogu zakona umjesto izraza "oduzimanje" koristi izraz "zapljena" nekretnine koji predstavlja primjereniji prijevod izvornog termina "seizure of immovable property" u kontekstu obveznog usklađivanja ove odredbe s odredbom članka 9. Direktive 2004/48/EZ
- da se u članku 18. stavku 6. i u članku 20. stavku 4. jasno odrede rokovi s obzirom na opće propise kojima je jasno određeno kako se rokovi računaju, što je prihvaćeno na način da je u Konačnom prijedlogu zakona izmijenjen izričaj ovih odredbi tako da jasno proizlazi da se ovim odredbama ne određuje sam rok već će rok u svakom pojedinom slučaju odrediti sud, pri čemu će sud paziti da rok bude određen tako da ne traje više od 20 radnih, odnosno 31 kalendarski dan od dana dostave rješenja

- da se u članku 19. stavku 2. pojasni što podrazumijeva da se dokazi mogu "razumno smatrati dostupnima", što je prihvaćeno na način da se u Konačnom prijedlogu zakona umjesto "razumno" koristi pojam "opravdano" kao prikladniji prijevod odgovarajuće odredbe iz članka 11. Direktive 2016/943 u cilju jasnijeg razumijevanja da se radi o dokazima za koje sud opravdano može pretpostaviti da predlagatelj osiguranja može pribaviti kako bi dokazao postojanje poslovne tajne u ovoj fazi postupka gdje se radi o privremenoj mjeri pa treba učiniti vjerojatnim postojanje povrede poslovne tajne, a ne i dokazati samu povredu
- da se u članku 22. stavku 1. preuredi izričaj na način da se propiše da su navedeni postupci hitni.

Prihvaćeni su prijedlozi Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora vezano uz potrebu dorade teksta Prijedloga zakona u jezičnom, nomotehničkom i sadržajnom smislu. Sukladno primjedbama spomenutog Odbora na nedovoljnu jasnoću naziva Prijedloga zakona, te da isti treba prilagoditi duhu hrvatskog jezika, osobito u pogledu izraza "neotkrivena znanja", u Konačnom prijedlogu zakona predlaže se naziv: "Zakon o zaštiti neobjavljenih informacija s tržišnom vrijednosti". Sukladno tome izmijenjen je izričaj u članku 1. Konačnog prijedloga zakona. Time je prihvaćen i prijedlog dr. sc. Tomislava Sokola u ime Kluba zastupnika Hrvatske demokratske zajednice, te doc. dr. sc. Vesne Bedeković, predsjednice Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora, koji su u plenarnoj raspravi također ukazali na potrebu terminološke dorade zakona. U pogledu odredbe članka 18. Prijedloga zakona o oduzimanja nekretnine u vlasništvu protivnika osiguranja, Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora istakao je jednaku primjebku kao i Odbor za zakonodavstvo što je prihvaćeno, na način da je zamijenjen izraz "oduzimanje" s izrazom "zapljenjena" nekretnine).

Također, u tekstu Konačnog prijedloga zakona provedene su manje jezične korekcije, kao i usklađenja izričaja te preformulacije izričaja radi bolje jasnoće, kao i manje strukturne korekcije na način da se, gdje je primjereno, svaka rečenica stavka izdvaja u zaseban stavak te se odgovarajuće numeriraju preostali stavci članka.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora da se u članku 15. doradi stavak 3. iz razloga nepotrebnog ponavljanja onoga što je navedeno općenito u članku 13. nije prihvaćena. Naime, odredbe članka 13. uređuju postupanje sa zahtjevima u pogledu zaštitnih mjera kod povrede poslovne tajne i usklađene su s odredbama članka 13. Direktive (EU) 2016/943, dok odredbe članka 15. uređuju mjeru objave pravomoćne presude radi širenja informacije o sudskoj odluci i usklađene su s odredbama članka 15. Direktive (EU) 2016/943. Slijedom navedenoga, odredbe članka 13. ne predstavljaju opće odredbe koje bi kao takve bile primjenjive i na mjeru objave presude. Zahtjev za objavom presude izdvojen je kao posebna kategorija zahtjeva kod koje se ne utvrđuje postojanje povrede, jer je to već utvrđeno pravomoćnom presudom, već se utvrđuje u kojoj mjeri će se takva presuda objaviti u sredstvima javnog priopćavanja. Pritom kriteriji za procjenjivanje postojanja povrede i

kriterijii za odlučivanje o objavi presude nisu identični, a upravo ovakvi kriteriji za objavu presude predviđeni su člankom 15. Direktive (EU) 2016/943, pa bi odstupanje od navedenoga moglo dovesti u pitanje usklađenost nacionalnog zakonodavstva s odredbama te spomenenute Direktive.

Također, nije prihvaćena primjedba Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora da je odredba članka 17. stavka 9. suvišna s obzirom da je nejasno kakva će biti posljedica ocjene suda o tome od kakvog je značenja to što stranka kod koje se dokaz nalazi ne dostavlja dokaz po rješenju suda ili protivno uvjerenju suda poriče da se dokaz kod nje nalazi. Naime, sadržajno istovjetna odredba sadržana je i u članku 233. stavku 5. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, br. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 84/08, 96/08 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/08 - ispravak, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13 i 85/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, u daljnjem tekstu: ZPP) u pogledu dostave isprava koje se nalaze kod druge strane, te u članku 153. stavku 3. ZPP-a u pogledu nepolaganja predujma za pokriće troškova izvođenja dokaza, te je stoga predmetna odredba poznata i primjenjuje se kao takva u našem pravnom sustavu. Radi se o situacijama u kojima sud nije u mogućnosti uvjeriti se o postojanju činjenice uzimajući u obzir sve okolnosti (u ovom slučaju zbog ponašanja stranke koja mu ne dostavlja dokaz koji se nalazi u njenom posjedu) pa stoga mora svoje uvjerenje o postojanju činjenice formirati neovisno o tome što nije izveo taj dokaz, uzimajući u obzir samo ono što mu je dostupno, te druge čimbenike kao što je ponašanje stranke koja ne postupa u skladu s rješenjem suda.

Prilog:

- Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije, s tablicama usporednih prikaza